

I'M HAPPY

Kázání ze soboty 12.3.2016 – br. Marek Jonczy

Texty: Ž 144,9; Zj 19, 6-7a; Ž 100; Iz 42,10a

I. Úvod

„*Im Happy – Jsem šťastný*“. Myslím, že se najde v tomto sále jen málo z vás, kdo by píseň, kterou jsme zpívali, nikdy neslyšel. Je to píseň, která není až tak stará. Do oběhu se dostala teprve v roce 2014 a v podstatě ihned zaplavila doslova celý svět. Podíváte-li se na internet, tak najdete nejen originál této písně, ale i tisíce videí, z různých koutů světa, kde lidé různých věkových kategorií na tuto píseň tančí, zpívají a ukazují, jak prožívají radost. Píseň „Happy“ se stala jakousi, novou celosvětovou ódou na radost. A Maranatha Gospel tuto píseň zpívá úplně ze stejného důvodu. To, co děláme, nám totiž přináší radost. Gospel – dobrá zpráva, je pro nás tak velkou radostí, že i my se nechceme nechat zmalomyslnit špatnými zprávami nebo blbou náladou ve společnosti, ale bojovat radostí.

Pharrell Williams, který tuto píseň napsal, v jednom rozhovoru řekl: „*Je mnoho cest, které vedou k Bohu. Vím, že píseň je jednou z nich*“. Děkuji Maranatha Gospel, že touto cestou můžu jít i já spolu s vámi už deset let. Přesto si myslím, že touto vyřčenou větou Pharrell Williams neobjevil Ameriku a určitě jí už vyslovila celá řada lidí. Ona je totiž platná od počátku světa. A potvrzuje to konečkonců i jedna z nejstarších knih – Bible, která je poezií, písněmi, chválami a hudbou i tancem přímo protkána. Učí nás, že hudba je naší součástí, je darem, kterému se nemáme bránit, ale naopak jej dobře užívat.

A já bych dnes rád na píseň Happy navázal a otevřel s vámi jeden takový biblický gospel o radosti. Možná, že ve starověku to byl stejný hit, jako je dnes Happy od Pharella Williamse, kdo ví. Náladou i obsahem jsou si písně docela blízké.

II. Osobní vztah ke stému žalmu

Jako malý kluk správně „adventistické“ rodiny, jsem samozřejmě musel mít nějaké základní biblické znalosti. Z toho málo, co jsem uměl z paměti, byla píseň 100 ze síónských zpěvníků „*Krásná vlast*“. A taky jsem věděl, že žalm 100 začíná: „*Hlahol Hospodinu celá země*.“ Takže když přišla nějaká soutěž, kde bylo potřeba říkat verše z paměti, nebo si přát píseň, tak jsem si vždy minimálně dvě až tři kola se svými znalostmi vystačil.

Nicméně postupem času se pro mě, žalm stý stal docela výjimečným textem. Musím přiznat, že když mi v životě nebylo nejlépe, tak jsem si zrovna na tento žalm často vzpomenu. Vždycky mě tak nějak dokázal zahřát na srdci.

III. Způsob zpěvu žalmu

On by to mohl skutečně být takový starověký gospel. Je velmi pravděpodobné, že se tento žalm recitoval nebo zpíval při bohoslužbách. Zřejmě měl tento žalm za úkol vybízet k aktivní účasti na bohoslužbě. Šlo o spontánní chválu, kdy jeden předzpěvák burcoval ty ostatní ke společnému zpěvu. Naznačuje to i první verš: „*Hlahol Hospodinu celá země*.“ Z hebrejštiny se dá slovo hlahol překládat také jako, rezonuj, rozezvuč, souhláhol. Což může

vypovídat právě o funkci někoho, kdo hlaholil a strhával svou naléhavostí ty ostatní. Úkolem takového předzpěváka bylo rozrezonovat ostatní účastníky ke spontánní chvále. Velmi podobný model funguje i v gospelových písních. I zde je často jeden předzpěvák, jehož úkolem je burcovat ostatní ke zpěvu.

IV. Důvod zpěvu žalmu

Z nadpisu žalmu se dovídáme, že se jedná o žal k díkuvzdání. Účelem textu nebo písně je tedy chválit s radostí Boha. Možná to mohl být i jakýsi návod na radost pro ty vyznavače, kteří chtěli Hospodina chválit nebo mu děkovat, ale scházely jim slova. Nebo jim naopak respekt, strach, či stud před Hospodínem sevřel hrdlo a oni nemohli vydat ani hlásku a cítili se v křeči. Tento žal jim v těchto situacích měl ulehčit a nabídnout jim určitý způsob, jak se vyjádřit.

Myslím, že i my se s podobným problémem můžeme občas potýkat. Vzpomeňme, kolikrát nejsme úplně nastavení na to, se před Bohem vyjádřit, nevíme co říct, chybí nám slova, nevíme jak, můžeme se cítit taky v určité křeči, ale přesto bychom rádi. Žalmista nabízí docela pohodlné řešení, řekl to za nás. Snaží se nás strhnout na svůj vlastní prožitek.

Gospelová hudba opět funguje velmi podobně. Skladatel nebo zpěvák se pomocí písně snaží vyjádřit svůj prožitek. Pomocí písně se snaží vyprávět svůj příběh nebo zkušenost s Bohem. A tento svůj pocit se snaží pomocí písně přenést na ty ostatní. Vtáhnout je zpěvem k sobě do své prožívané zkušenosti. Stejně jako starověkého vyznavače zpívajícího nebo recitujícího stý žal, se snaží oprostit od racionální činnosti a spíše nabídnout emotivní prožitek. A to může fungovat u jakékoliv muziky, která je zpívána srdcem. Kdy si i my ostatní začínáme notovat, pobroukávat, podupávat, nebo třeba i tancovat.

V. Zdroje radosti

Aby to ale mohlo fungovat, musíme najít ve svém srdci podobné zdroje radosti, nebo prožitku, které píseň, nebo v našem případě žal, nabízí. V písních nás k tomu může vést nejen zajímavá melodie, ale především text. Žalmista stého žalmu, nám ve své poetice nabízí hned několik zdrojů nebo důvodů chvály, která mu přináší radost.

1. Tím prvním zdrojem je ve 3. verši informace: „*Vězte, že Hospodín je Bůh*“. Pro Izraelce je toto vědomí základem všeho a jedná se vlastně i o nejdůležitější sdělení Starého zákon. První radost předkládaného žalmu tedy pramení z vědomí, že jediným vládcem všeho je Bůh.

2. Dalším zdroje radosti, je pro žalmistu vědomí, že jsme jeho dílem. Tedy „*on nás učinil, a ne my sami sebe*“. Klasik marxismu-leninismu Bedřich Engels napsal knížku, kterou jsem jako recesi jednou držel v ruce a listoval jí. Její název zněl: „*Podíl práce na polidštění opice*“. Obsahem této knížky bylo v podstatě to, že člověk stvořil sám sebe. Žalmista prožívá radost z vědomí, že on i všechno kolem něj je dílo něčích rukou.

3. Další krásnou metaforou je pokračující text třetího verše: „*Jsmo jeho lid*“. Žalmista cílí na další důležitý zdroj radosti. Nejen, že tady nejsem náhodou, ale také někomu patřím a někomu na mě tedy i záleží. Žalmista vybízí spolu zpěváky k radosti z toho, že za žádných

okolností nemusí být člověk sám. Více si tuto skutečnost zřejmě uvědomuje člověk, který je osamocen. Ale člověk nemusí být vždy fyzicky sám, aby ho určitá forma samoty občas nedostihla.

4. Ale jsme také „jeho ovce, které pase“. A ovcemi jsme v tomto přirovnání my lidé. Určitá ovčí přihlouplost nebo nevědomost, naznačuje naši závislost na pastýři, který nás vede na naší cestě. Žalmista vybízí k radosti z jistoty toho, že takového pastýře máme, který se o nás stará a zároveň nás provází na naší cestě, která nemusí být jen bezcílné bloudění, ale končí na nějaké dobré pastvině.

Pro žalmistu jsou toto všechno základní a relevantní důvody k radosti. Prostřednictvím svého poetického vyjádření se snaží i ostatní účastníky bohoslužby strhnout ke stejné zkušenosti.

VI. Závěr

Minulý týden jsme spolu s dalšími asi dvaceti zástupci našeho gospelového sboru vyrazili na zajímavou misi do německého Zwickau. Do místní „Stadthale“ se z Německa, Dánska, Rakouska, Holandska, Česka a dalších zemí sjelo něco kolem osmi set zpěváků, aby se společně učili gospelové písně a společně je pak zpívali na velkém závěrečném koncertě. Byl to neuvěřitelný zážitek. Osm set lidí na jednom pódiu zpívá chvály o radosti a vděčnosti. A vy tam v tom davu stojíte a cítíte tu neuvěřitelnou energii radosti a chvály, která vás natolik pohltí, že nemůžete jinak, než se přidat. A možná i právě o to jde žalmistovi ve stém žalmu. Nechat se strhnout k radosti.

Mám velkou radost, že díky Maranatha Gospel se mohu k obdobné chvále nechávat strhávat už deset let. Jsem také rád, že díky prožívané křesťanské radosti v Ježíši Kristu mohu i přes všechny těžké životní situace, prostřednictvím této skvělé party a gospelové muziky říci „I´m Happy.“

Amen